

**VIŠJA STROKOVNA ŠOLA ACADEMIA
MARIBOR**

FOTOGRAFIJA PSO

Kandidatka: Kjara Kocbek

Vrsta študija: študentka izrednega študija

Študijski program: Medijska produkcija

Mentor predavatelj: mag. Rene Maurin

Mentor v podjetju: mag. Saša Stamenković

Lektor: Milena Pregl, profesorica slovenščine in filozofije

Maribor, 2019

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisana Kjara Kocbek sem avtorica diplomskega dela z naslovom Fotografiranje psov, ki sem ga napisala pod mentorstvom mag. Reneja Maurina.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo delo izključno rezultat mojega dela,
- sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih uporabljam v predloženi nalogi, navedena oz. citirana skladno s pravili Višje strokovne šole Academia Maribor,
- se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del oz. misli kot mojih lastnih - kaznivo po Zakonu o avtorskih in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15 in 63/16 – ZKUASP); prekršek pa podleže tudi ukrepom Višje strokovne šole Academia Maribor skladno z njenimi pravili,
- skladno z 32.a členom ZASP dovoljujem Višji strokovni šoli Academia Maribor objavo diplomskega dela na spletnem portalu šole.

Maribor, oktober 2019

Podpis študenta:

ZAHVALA

Najprej bi se zahvalila svojemu mentorju, mag. Reneju Maurinu, za podporo pri izbrani temi, ki mi je zares pri srcu. Z njegovo pomočjo mi je uspelo izpopolniti diplomsko nalogo in jo izvesti tako, kot sem si želela. Zahvaljujem se tudi ravnateljici, mag. Vidi Perko, ki me je spodbujala in bila zmeraj pripravljena pomagati.

Zahvala gre tudi vsem anonimnim anketirancem, ki so si vzeli čas in izpolnili vprašalnik.

Posebna zahvala pa gre moji družini, ki me je vsa ta leta šolanja podpirala in mi omogočila študij. Hvala za spodbudo, razumevanje in pomoč, čeprav ni bilo vedno najlažje.

POVZETEK

V diplomski nalogi je opisana tematika fotografiranja psov. Opisane so njene značilnosti, predvsem pa so izpostavljene napake in nesporazumi, ki se pojavljajo pri tej zvrsti fotografije. Navedene so zanimivosti in nekaj pravil oz. napotkov, kako do dobre fotografije psa. Osredotočila sem se na analizo pasje fotografije in kaj pripomore k temu, da je vedno bolj priljubljena. Njena popularnost je že nekaj časa opazna v tujih državah, kot so Nemčija, Avstrija, Italija, Francija, med drugim pa se je začela razvijati in postajati bolj prepoznavna tudi v Sloveniji.

V prvem delu diplomske naloge sem se posvetila primerjavi portretne fotografije ljudi in psov. Navedla sem nekaj razlik in tudi ujemanj. Sledijo koristni nasveti za motivacijo in sodelovanje psa pri fotografiranju. Pomemben del je kinologija, katera nam pomaga pri razumevanju psa in njegovih potreb. Navedenih je nekaj osnovnih pravil, predlogov in nasvetov, kako narediti dobro fotografijo psa. Pri tem sem se osredotočila na različne teme, kot so kompozicija, lokacija, svetloba in pravilna postavitev psa v sceno.

V drugem delu sem opisala, kako fotografirati psa v gibanju. Tema je razdeljena na dva dela: pasji športi in psi v teku. Pri vsaki temi je razloženo, na kaj je potrebno paziti in nekaj ugotovitev glede uspešne fotografije v gibanju. Prav tako je na kratko naštetih nekaj primerov, kako do uspešne fotografije pri pasjih športih (agility, rally obedience, pasji frizbi), ki so podprti s fotografijami. Navedene so tudi pogoste napake, katerim se je potrebno izogibati in so nezaželeni med lastniki psov. Pomembno vlogo igra tudi varnost psa in fotografa med fotografiranjem, kateri sem namenila svojo temo.

Pomemben del je tudi vprašalnik, s pomočjo katerega sem poskusila ustvariti boljšo sliko mišljenja o pasji fotografiji v Sloveniji. Izvedela sem, da večina anketirancev svojega psa raje fotografira kar sama in ni pripravljena plačati večje vsote denarja za profesionalne fotografije. Pri izbiri fotografa oz. odločitvi za fotografiranje igrajo veliko vlogo stil fotografa, cena in njegovo znanje na področju fotografije ter prav tako tudi kinologije.

Ključne besede: pasja fotografija, fotografija, kinologija, psi, fotografske zvrsti, domače živali.

ZUSAMMENFASSUNG

Hundefotografie

Die Diplomarbeit beschreibt das Thema Hundefotografie. Es werden deren Eigenschaften beschrieben, vorallem aber werden Fehler und Missverständnisse aufgeklärt, die bei dieser Art von Fotografie auftreten,. Es gibt auch einige interessante Fakten und einige Regeln die zu einem gut gelungenem Hundefoto beitragen. Ich habe mich auf die Analyse der Hundefotografie konzentriert und was sie immer beliebter macht. Ihre Popularität steigt zur Zeit im Ausland wie Deutschland, Österreich, Italien, Frankreich. Unter anderem hat sich die Hundefotografie auch in Slowenien angefangen zu etwickeln und wird somit immer bekannter.

Im ersten Teil meiner Diplomarbeit habe ich mich auf den Vergleich von Porträtaufnahmen von Menschen und Hunden konzentriert. Ich habe einige Unterschiede aufgelistet, aber auch einige Übereinstimmungen gefunden. Ein wichtiger Teil ist auch die Hundesprache zu kennen, die uns hilft, den Hund und seine Bedürfnisse zu verstehen. Aufgelistet sind einige Grundregeln, Vorschläge und Tipps für ein gutes Hundefoto. Dabei konzentrierte ich mich auf verschiedene Themen wie Komposition, Ort, Licht und wie man den Hund richtig in Szene setzt.

Im zweiten Teil habe ich beschrieben, wie man einen Hund in Bewegung fotografiert. Das Thema besteht aus zwei Teilen: Hundesport und Hunde in Bewegung. Bei jedem Thema wird erläutert, worauf zu achten ist. Ebenso folgen kurze Beispiele für erfolgreiche Fotos im Hundesport (Agility, rally obedience, Hundefrisbee), die mit Fotobeispielen untertutzt werden. Häufige Fehler, die von Hundebesitzern unerwünscht sind, sind ebenfalls aufgelistet. Wichtig ist auch die Sicherheit des Hundes und Fotografen während des Fotografieren, dazu gibt es ein eigenes thema.

Ein weiterer wichtiger Teil ist der Fragebogen, mit dem ich versucht habe, einen besseren Überblick über das denken von Slowenischen Hundebesitzern ,zu dem thema Hundefotografie zu bekommen. Ich fand heraus, dass die meisten Befragten es vorziehen, ihren Hund selbst zu fotografieren, und nicht bereit sind, eine große Summe Geld für professionelle Hundefotos zu bezahlen. Bei der Auswahl eines Fotografen spielt eine große Rolle der Stil vom Fotografen, den Preis und die Kynologie Kenntnisse.

Stichwort: Hundefotografie, Fotografie, Kinologie, Hunde,, Genre der Fotografie, Haustiere

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	8
1.1	OPIS PODROČJA IN OPREDELITEV PROBLEMA	8
1.2	NAMEN, CILJI IN OSNOVNE TRDITVE	9
1.3	PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE	9
1.4	UPORABLJENE RAZISKOVALNE METODE	10
2	ZGODOVINA FOTOGRAFIRANJA PSOV	11
3	PRIPRAVA PSA IN LASTNIKA NA FOTOGRAFIRANJE	13
3.1	NEGA IN ZDRAVJE PSA	13
3.2	OSNOVNA POSLUŠNOST	13
3.3	HRANA IN IGRAČE	14
4	OSNOVE PASJE FOTOGRAFIJE	16
4.1	PRIMERJAVA PORTRETNE FOTOGRAFIJE LJUDI IN PSOV	16
4.2	ZNAČILNOSTI DOBRE PASJE FOTOGRAFIJE	17
4.3	POGOSTE NAPAKE IN IZZIVI PASJE FOTOGRAFIJE	19
5	ZNAČILNOSTI DOBRE FOTOGRAFIJE PSA	22
5.1	LOKACIJA IN KOMPOZICIJA	22
5.2	MOTIVACIJA IN SODELOVANJE PSA	24
5.3	PSA POSTAVITI PRAVILNO V SCENO	25
6	FOTOGRAFIRANJE PSA V GIBANJU	28
6.1	POZA PSA	28
6.2	PASJI ŠPORTI	29
7	RETUŠA IN POSTPRODUKCIJA PASJE FOTOGRAFIJE	33
8	VARNOST PRI DELU	34
9	VPRAŠALNIK – FOTOGRAFIRANJE PSA	35
9.1	VPRAŠALNIK	35
9.2	REZULTATI	35
9.3	ANALIZA	40
10	SKLEP	41
11	VIRI, LITERATURA	43
12	PRILOGE	45

KAZALO SLIK

SLIKA 1: PRVA FOTOGRAFIJA PSA.....	11
SLIKA 2: FOTOGRAFIJA ELLIOTTA ERWITTA.	12
SLIKA 3: PRIMERJAVA PSA S POVODCEM/OVRATNICO IN BREZ.	14
SLIKA 4: PISKAJOČE IGRAČE IN HRANA.	15
SLIKA 5: UPORABA SVETLOBE IN ČUSTEV V PASJI FOTOGRAFIJI.	18
SLIKA 6: KREATIVNOST V PASJI FOTOGRAFIJI.....	19
SLIKA 7: PRIMER NEPRAVILNE POZE PSA V TEKU.....	20
SLIKA 8: PRIMER NEPRAVILNE IN PRAVILNE DRŽE PSA.	21
SLIKA 9: PRIMER NEPRAVILNEGA IN PRAVILNEGA IZRAZA PSA.	21
SLIKA 10: PRIMER POSLUŠNEGA PSA MED FOTOGRAFIRANJEM BLIZU CESTE, BREZ POVODCA IN OVRATNICE.	22
SLIKA 11: OSPREDJE, SUBJEKT, OZADJE.	23
SLIKA 12: KOMPOZICIJA - PRAVILO TRETJIN.....	24
SLIKA 13: PRIKAZ MOTIVACIJE PSA S FRIZBIJEM.....	25
SLIKA 14: FOTOGRAFIJA Z OSTRIM OZADJEM.	27
SLIKA 15: FOTOGRAFIJA Z ZAMEGLJENIM OSPREDJEM.	27
SLIKA 16: PRIMER "RABBIT", "CHARGE", "PUSH" IN "FLY".	29
SLIKA 17: PRIMER PRAVILNE AGILITY FOTOGRAFIJE.	30
SLIKA 18: FRIZBI "FREESTYLE" FOTOGRAFIJA.	31
SLIKA 19: PRIMER NEZAŽELENE POZE V AGILITY-JU.	32
SLIKA 20: PRIMER FOTOGRAFIJE PRED IN PO POSTPRODUKCIJI.	33

KAZALO GRAFIKONOV

GRAFIKON 1: SPOL.....	35
GRAFIKON 3: SLOVENSKI FOTOGRAF PSOV.....	36
GRAFIKON 4: PROFESIONALNA FOTOGRAFIJA PSA.....	36
GRAFIKON 5: FOTOGRAFIRANJE PSA	37
GRAFIKON 6: ODLOČITEV PROTI	37
GRAFIKON 7: ODLOČITEV ZA	38
GRAFIKON 8: FAKTORJI.....	38
GRAFIKON 9: KONTAKT	39
GRAFIKON 10: CENA	39

1 UVOD

»Profesionalci omogočajo, da je videti enostavno, toda kdor je poskusil fotografirati nepredvidljivo bitje, kot je mačka ali pes, ve, da je vse prej kot to.« (Pflughoeft, 2014)

Fotografiranje domačih živali postaja skozi leta vedno bolj priljubljeno pri fotografih in prav tako tudi pri lastnikih psov, mačk ali konj. Domače živali že zdavnaj niso več le uporabljene za pomoč pri delu, npr. konj za oranje njiv ali pes za čuvanje kmetije. Razvili so se pasji športi, kot npr. agility, pasji frizbi, rally obedience in flyball, psi nas spremljajo na potovanja, dovoljeni so v vedno več restavracijah, stanujejo z nami v hišah in večina zanj zapravlja več denarja kot zase. Postajajo del naših družin. Tako je popolnoma razumljivo, da si njihovi lastniki želijo ohraniti spomin nanje.

Tema pasje fotografije mi je še posebej blizu, saj sem tudi sama lastnica psa in živim v svetu kinologije. Mogoče ravno zaradi te povezave intenzivnejše opažam spremembe v fotografskem svetu, kjer se pojavlja vedno več fotografij psov. Sami fotografi se začenjajo specializirati samo na to določeno temo, v kateri sem se preizkusila tudi sama.

1.1 Opis področja in opredelitev problema

Fotografiranje psov se razvija in postaja vedno bolj priljubljeno pri fotografih in samih lastnikih psov. V tem času več ni težko najti specializiranih fotografov, ki se ukvarjajo oz. preživljajo samo s fotografiranjem psov, kot npr. avstrijska fotografinja Anne Geier. Menim, da postaja samostojna zvrst, saj je zanjo potrebnega kar nekaj kinološkega in fotografskega znanja. Prednost imajo vsekakor tisti, ki poznajo telesno govorico psov, kako jih motivirati, jih postaviti v sceno, kaj je treba upoštevati zaradi varnosti in kaj dejansko izgleda dobro. Ne moremo fotografirati psa, ki kaže jasne plašne ali agresivne znake, zato je predvsem pomembno, da znamo razbrati, kako se kuža ob samem fotografiranju počuti. So ušesa postavljena naprej ali nazaj? Kakšna je njegova telesna drža? Se prekomerno oblizuje? Signali, ki jih nekdo, ki ni iz kinologije, ne prepozna oz. jih ne zna opredeliti. To so teme, v katere se mora fotograf, ki se ukvarja s fotografiranjem psov, poglobiti.

Fotografiranje psov je tudi zelo hitro rastoča zvrst fotografiranja. Vedno več fotografov jo dodaja v ponudbe, kot npr. Anja Tišler Photography, ki sem jo spoznala na Kužkovem festivalu v Mostecu 2019. Povedala mi je, da je začela z družinsko fotografijo in kasneje dodala v ponudbo tudi fotografiranje domačih živali. Prav tako sem preko Academie navezala kontakt s Iso Gauvin, ki je pričela s portretno fotografijo, skozi študijsko leto pa je veselje

prav tako našla v fotografiranju konjev in psov. Tudi ona se je odločila, da razširi ponudbo s fotografiranjem domačih živali. S pomočjo vprašalnika sem želela pridobiti boljši vpogled v razmišljanje slovenskih lastnikov psov. Zanimajo me ključni faktorji pri odločanju proti oz. za fotografiranje psa, kaj je pomembno pri izbiri fotografa in, ali bi fotografiranje psa prepustili profesionalnemu fotografu ali bi ga raje fotografirali kar sami.

1.2 Namen, cilji in osnovne trditve

Namen diplomskega dela je vsekakor podrobnejša predstavitev fotografiranja psov in hkrati seznanjanje ljudi o tej zvrsti. Pomembno je, da se razume njena zahtevnost in koliko časa ter znanja vsebuje. Je veliko več kot le pritisk na sprožilec. Potrebno je znanje o fotografiji in kinologiji, največjo vlogo pa igra potrpežljivost. Želela bi si, da pridobi večjo prepoznavnost in zavedanje, kako težko delo stoji za samim fotografiranjem.

Sama želim preko diplomskega dela pridobiti čim več znanja na tem področju in ga tudi nadgraditi. Daje mi možnost raziskovanja, poglobljanja v razne teme, debatiranja, predvsem pa izboljšave. Spoznavanje novih ljudi mi pomaga pri boljšem razumevanju pogleda na tematiko, ki privede k drugačnemu razmišljanju.

Trdim, da je fotografiranje psov samostojna fotografska zvrst, saj je tehnično zahtevna, potrebuje ogromno znanja in ima svoje značilnosti. Prav tako poznam fotografe, ki se s takšnim fotografiranjem preživljajo in je to njihova glavna oz. edina služba. Vsekakor je potrebno več kot le poznavanje nastavitev in upravljanje s fotoaparatom, saj je lahko na drugi strani objektiva pes, ki se mu ne ljubi sodelovati ali pa preprosto ni vzgojen.

1.3 Predpostavke in omejitve

Omejitve predstavlja omejena literatura, ki je na razpolago za pisanje diplomske naloge. Zanašam se na književne vire v tujih jezikih (nemščina in angleščina), ki mi ne predstavljata težav pri razumevanju in branju. Anketirancev ne bo primanjkovalo, saj tema zajema dva obsežna področja (fotografija in kinologija). Odstopanje se lahko pojavi pri mnenjih, saj ima vsak drugačen pogled, ki ga zastopa. Pri pisanju diplomske naloge mi še posebej veliko pomagajo osebni viri in dobri kontakti v Sloveniji in tujih državah (Avstrija, Nemčija, Italija).

1.4 Uporabljene raziskovalne metode

Uporabljene so bile kvantitativne raziskovalne metode. Odločila sem se za uporabo neeksperimentalnih metod, katere vključujejo anketo, vprašalnik in intervju. Anketa se je uporabila za pridobivanje večjega števila informacij v krajšem času. Pokriva velike skupine ljudi in omogoča, da lažje primerjam njihove odgovore in mnenja. Anketiranci imajo pri izpolnjevanju na voljo že nekaj navedenih odgovorov in lahko izberejo tistega, s katerim se najbolj strinjajo. Anketa je oblika spraševanja, kjer dobimo vpogled v razmišljanje o določeni temi od neke množice ljudi. Večinoma je to nekaj splošnega in nam pomaga pri raznih raziskavah.

Intervju je veliko bolj oseben, saj nam intervjuvanec lahko poda njegovo osebno mnenje in razmišljanje, brez da bi se moral pri tem ravnati po nekih iztočnicah. Intervju je namenjen manjšemu številu ljudi oz. posameznim osebam. Vprašanja se nanašajo na njihovo delo, razmišljanje, mnenja in poglede na razne zastavljene teme. Ta oblika spraševanja je bolj natančna, osebna in direktna. Uporabila sem jo pri spraševanju raznih fotografov, ki se ukvarjajo s fotografiranjem psov in imajo veliko znanja na tem področju. Prosila sem jih tudi za nasvete in mnenja. Intervjuji so poučni, pomagali pa so mi bolje razumeti samo tematiko in pridobiti novo znanje, katero mi pomaga pri pisanju diplomske naloge.

2 ZGODOVINA FOTOGRAFIRANJA PSOV

Zgodovina pasje fotografije sega vse nazaj do leta 1850. Takrat je nastala prva fotografija psa, ki se imenuje »Pudelj s pentljo, na mizi«. Naredil jo je neznan fotograf, fotografija pa prikazuje psa pasme pudelj s pentljo, na mizi – kot že pove samo ime fotografije. »Dagerotip je neposreden pozitiv, ki nastane na s srebrnom premazani bakreni ploščici v fotoaparatu. Proces vključuje dolg čas osvetlitve in v primerjavi z današnjimi hitrostmi zaklopa, 1/1000 sekunde in manj, zahteva veliko več časa. Za izdelavo takega posnetka je bil nedvomno potreben zelo potrpežljiv fotograf ali močno omamljen pes - ali oboje. To delo so prodali za \$8,125 na dražbi pri podjetju Sotheby's leta 2009« (Pflughoeft, Beautiful Beasties: A Creative Guide to Modern Pet Photography, 2012).

Slika 1: Prva fotografija psa.

Vir: (<https://www.art2art.org/elliott-erwitt-dog-dogs.html>)

Slika 2: Fotografija Elliotta Erwitta.

Vir: (https://pro.magnumphotos.com/C.aspx?VP3=CMS3&VF=MAGO31_10_VForm&ERID=24KL53Z1OG)

Od takrat sta se tehnologija in tudi odnos do psov drastično spremenila na pozitivno. Domače živali so postajale del družin, kar je privedlo k temu, da so ljudje želeli v objektivne ujeti tudi njih in njihovo zgodbo oz. odnos. Leta 1950 je na sceno prišel francoski fotograf Elliott Erwitt, ki je bil eden izmed prvih, ki je začel na ulici fotografirati pse in njihove lastnike. »Mojo privlačnost do psov vzbuja čisto čustvo ... Zame so psi hkrati izgovor in razlog za fotografiranje« (Erwitt, 1998).

3 PRIPRAVA PSA IN LASTNIKA NA FOTOGRAFIRANJE

3.1 *Nega in zdravje psa*

Pred samim fotografiranjem je potrebno poskrbeti za nego psa. Tako kot se tudi ljudje pred fotografiranjem uredimo (umijemo, počesemo, naličimo, uredimo nohte), tako je potrebno poskrbeti, da bo naš pes čist in negovan. Čeprav kopanje ni potrebno, je dlako potrebno razčesati. To je pomembno predvsem pri dolgodlakih psih, saj se drugače dlaka začneja zapletati in ne izgleda lepo. Seveda to ne pomeni, da se pes med samim fotografiranjem ne sme umazati. Priporočljivo je le, da se pred fotografiranjem opravi osnovna nega, ki jo tudi drugače vsakodnevno opravljamo. Potrebno je poskrbeti tudi za pasje kremplje, ki ne smejo biti predolgi. Ne le, da to ne zgleda lepo na fotografijah, ampak je tudi pomembno za zdravstveno stanje psa.

Pes, katerega fotografiramo, mora biti zdrav. To pomeni, da nima zvišane telesne temperature, nalezljive bolezni, je brez zajedavcev, bolh in je redno cepljen proti steklini. Bolnih psov ne fotografiramo, saj jim s tem predstavljamo dodaten stres. Prav tako bolni psi ne sodelujejo, se izmikajo in delujejo izčrpano. Zato takšnega fotografiranja ne izvajamo oz. ga prekinemo, če ugotovimo, da je s psom nekaj narobe. Tudi on takrat potrebuje počitek.

3.2 *Osnovna poslušnost*

Za dobro fotografijo psa je pomembno, da obvlada vsaj osnovno poslušnost. Ta vključuje komande, kot so sedi, čakaj in odpoklic (da pes pride, ko ga pokličemo). Fotografu je to v veliko pomoč, saj lahko psa bolje in lepše postavi v sceno. Psa, ki tega ne zna, je veliko težje uloviti v objektiv tako, da bo fotografija tudi lepa in pravilna. Z obračanjem glave stran, tekanjem naokoli, stalnim premikanjem iz ene pozicije v drugo in nerazumevanjem osnovnih komand je delo fotografa oteženo in ne more dostaviti takšne kvalitete fotografij, kot bi jih sicer lahko s šolanim in poslušnim psom. Zato je pomembno, da pri fotografiranju pes obvlada osnovno poslušnost in tako olajša delo fotografu oz. mu lastnik omogoči opraviti delo.

Nadgradnja osnovne poslušnosti je ta, da lahko psu snamemo povodec in ovratnico. S tem pripomoremo k še lepšim in čistejšim fotografijam, saj je lahko pasja oprema zelo moteča – še posebej, če se pes vanjo zaplete ali je npr. ovratnica kričeče barve, kar predstavlja zelo moteč element. Pes brez opreme je tudi na pogled lepši, saj ga asociiramo s svobodo in z lepim ravnanjem. Pes z zatezno ovratnico nam sporoča, da ni vzgojen, da vleče na povodcu in že

tako fotografija lahko zgubi nekaj pozitivnih točk. Prej se bomo pozitivno odzvali na fotografijo, na kateri je videti psa, ki teka po travniku brez opreme, saj bo deloval vesel, prijazen in svoboden. Popestritev same fotografije so lahko tudi razni triki, kot npr. dvigni tačko, postavi se na zadnji dve nogi, skoči v zrak, zavrti se itd. Z njimi dosežemo, da fotografija izstopa. Gledalca pritegne sama zanimivost pozicije psa, saj ta zgleda bolj prikupno, če npr. skoči v zrak, kot če samo sedi. Med drugim pa lahko razni triki tudi pomagajo samemu fotografu. Zelo priljubljen trik je, da pes položi glavo na tla in tako lahko uporabimo kakšno drugačno kompozicijo.

Osnovna poslušnost pripomore k lažjemu in bolj organiziranemu delu, ni pa pomembna za izvedeno fotografiranje. Razlike najdemo v času fotografiranja, postprodukciji in pri sami razliki v kvaliteti končne fotografije (Levine, 2016).

Slika 3: Primerjava psa s povodcem/ovratnico in brez.

Vir: (Lastni vir)

3.3 Hrana in igrače

Pred fotografiranjem je potrebno izvedeti, kaj motivira psa k sodelovanju oz. s čim lahko pridobimo njegovo pozornost. Nekateri psi se bolje odzovejo na hrano, drugi na igračke. Priporočljivo je, da za vsak slučaj pripravimo oboje. Pri hrani pazimo, da imamo nekaj, kar psu diši in ima zelo rad, saj navadni briketi marsikateremu psu ne pomenijo priboljška oz. je v okolici kaj bolj zanimivega (npr. iskanje mišk, kopanje lukenj, igranje z drugimi psi, raziskovanje). Priporoča se meso ali pasji piškotki. Hrane vzamemo s seboj več kot po navadi za navaden sprehod, saj se na samem fotografiranju pričakuje več od psa in temu sledi tudi večkratno nagrajevanje. Medtem ko se nekatere pse motivira s hrano, se druge pripravi do sodelovanja z igračkami (piskajoče žogice, »cufe«, igrače, ki plavajo na vodi ipd.). Najbolj zanimive so igrače, ki piskajo oz. proizvajajo zvoke. S tem najlažje pridobimo pasjo

pozornost. Tako se v mojem nahrbtniku vedno nahaja zraven fotografske opreme tudi pasja hrana in kašna žoga. Seveda ne smemo pozabiti, da lastnik najbolje pozna svojega psa, zato naj sam poskrbi za hrano in igrače, ki so njegovemu psu všeč.

»Vsaka žival mora imeti nekakšno motivacijo, da bo pozorna na vas med fotografiranjem; v nasprotnem primeru se bodo umaknili in postali nezainteresirani. Ugotovite, kaj jih motivira (tj. njihovo plačilo) in jim to ponujajte ves čas med fotografiranjem. Za pse so to lahko priboljški ali igrače ali preprosto pridobivanje ljubezni in naklonjenosti« (Pflughoeft, 2014).

Slika 4: Piskajoče igrače in hrana.

Vir: (Lastni vir)

4 OSNOVE PASJE FOTOGRAFIJE

4.1 Primerjava portretne fotografije ljudi in psov

Večkrat se srečam z vprašanjem: »*A je težje fotografirati pse ali ljudi?*« Menim, da je odvisno od fotografa in njegovega znanja. Seveda sta si zvrsti popolnoma različni in je pristop drugačen, ampak zato je tudi za nekoga, ki fotografira pse, težko fotografirati ljudi – saj nima primerne znanja in potrebnih izkušenj na tem področju. Vsak fotograf ima osnovno znanje o kompoziciji, nastavitvah (zaklop, zaslonka, ISO), katero pa se potem nadgradi odvisno od izbrane fotografske zvrsti. Fotografi, ki se ukvarjajo s portretno fotografijo ljudi, vedo, kako je potrebno postaviti ljudi v pravilno sceno. Prav tako pozna razlike med postavitvijo ženske in moškega. Sigurno pozna nekaj trikov in skrivnosti, kako ljudi spraviti v dobro voljo ali jim pričarati nasmeh na obraz, ki pa nikakor ne bodo delovali pri fotografiranju psa. Nekdo, ki fotografira psa, ima znanje o kinologiji, kako psa pravilno postaviti v sceno in kako psa pripraviti do sodelovanja. Tako menim, da je težko fotografirati psa komu, ki se na to področje ne spozna. Prav tako pa je tudi težko fotografirati ljudi komu, ki fotografira pse.

Najbolj očitna razlika med fotografiranjem ljudi in psov je komunikacija, saj s psom ne govorimo istega jezika. On uporablja lajež, renčanje in signale preko telesne govorice, mi pa uporabljamo besede. Pes največ časa komunicira s telesno govorico, zato je priporočljivo, da se je naučimo in znamo razbrati počutje psa. Brez pravilnega sporazumevanja pes tudi ne bo vedel, kaj pričakujemo od njega. Pomembno je, da pozna vsaj osnovne ukaze, kot so: sedi, čakaj in odpoklic (Rodgers & Sypniewski, 2011).

Razlika se pojavi tudi pri varnosti. Pri fotografiranju ljudi jim lahko razložiš, da katere bolj nevarne situacije počnejo na lastno odgovornost. Med drugim se tudi zavedajo nevarnosti, kadar se fotografira ob zelo prometni cesti. Pes se tega ne zaveda oz. ne razume, da ne sme na cesto, ker ga lahko povozi avto ali ker bo povzročil prometno nesrečo. Zato je pomembno, da se pred tem pogovorimo z lastnikom psa o možnih situacijah. Le po dogovoru z lastnikom se nato odločimo, ali se bo fotografiralo z ali brez povodca, ali je lokacija vseeno primerna ali se raje poišče druga.

Naslednja razlika je motivacija. Pri fotografiranju ljudi jih lahko spraviš v smeh ali jih spodbujaš s spodbudnimi besedami. Večina ljudi bo tudi razumela, da se spleča potrpeti in da to počne zase, saj bodo na koncu dobili profesionalne fotografije. Prav tako se zavedajo, da so zanje plačali in bi bilo škoda, če bi se med samim fotografiranjem odločili, da več ne želijo sodelovati. Psi seveda tega nikakor ne dojemajo enako. Zanje je fotografiranje nezanimivo in

velikokrat stresno. Zato je naloga fotografa, da naredi fotografiranje psu čim bolj zabavno. Če se rad igra z žogicami, se te vzame s seboj na fotografiranje, če obožuje vodo, se ga fotografira pri plavanju in če pes enostavno rad teka, se ga fotografira med gibanjem. Psa lahko motiviramo tudi s hrano, če ga ne zanimajo igrače in je bolj lene narave. Za vsakega psa se najde pravi pristop, potrebno si je le vzeti čas zanj in se seveda posvetovati z njegovim lastnikom. »Živali so nepredvidljive, hitre in včasih nerodne. Prav tako ne razmišljajo o svojih izrazih« (Begley, 2017).

Seveda pa sta si portretna fotografija ljudi in psov tudi podobni. Pri obeh je pomembna pravilna kompozicija, da pazimo na okolico/ozadje, pravilna postavitve v sceno, komunikacija med fotografom in modelom, predvsem je pa pomembno, da se vsi med fotografiranjem zabavajo. Fotografiranje mora potekati zabavno in sproščeno, kar velja za obe zvrsti.

4.2 Značilnosti dobre pasje fotografije

Za uspešno fotografijo psa je potrebnih več komponent. Ni dovolj, da zajamemo samo eno ali dve, ampak poskušamo zajeti vse oz. čim več teh komponent (kompozicija, izraz psa, ostrina, kreativnost, čustva, znanje kinologije, sproščenost psa in svetloba). Dobro pasjo fotografijo prepoznamo najprej po ostrini. Neostra fotografija oz. napačen fokus je ena največjih napak, zato je pomembno, da se pri fotografiranju posvetimo tudi fokusu. Pri večini fotografij je ostrina no oreh, razen, če želi fotograf z njegovo fotografijo sporočiti kaj drugega. »Oči so najbolj izrazen del obraza živali, zato se, če želite ustvariti zares privlačne portrete, osredotočite na oči in obrazno mimiko« (Pflughoeft, 2014).

Seveda so pri dobri pasji fotografiji pomembne tudi nastavitve, kompozicija in znanje kinologije. Večina pozablja na kreativnost, čustva in uporabo svetlobe v fotografiji. Tem komponentam se večinoma premalo posvečamo in tako izgubimo pomembne faktorje za uspešno in zares dobro/profesionalno pasjo fotografijo. Razmisliti je potrebno, kaj želimo s fotografijo prikazati oz. sporočiti. Ali je to veselje, sreča, ljubezen, sovraštvo, žalost, temačnost? Pri fotografiranju psov z njihovimi lastniki seveda želimo zajeti vso toplino, ljubezen in povezanost med njimi. Kadar se fotografira starejšega psa, ga želimo prikazati veselega in v najlepši možni luči. Včasih pa želimo skozi fotografijo sporočiti kakšno žalostno zgodbo, npr. zapuščenega psa, ki išče nov dom. Takrat bomo seveda iskali momente, pri katerih se gledalcem stopi srce in tudi potočijo kakšno solzo. Čustva so tista, katera odločajo, ali nam je fotografija všeč ali ne. Če pogledamo fotografijo in ne začutimo ničesar, je za nas »le fotografija«. Tiste zares dobre pasje fotografije pa s pomočjo svetlobe,

kompozicije in postavitve psa ustvarijo nekaj magičnega in pripovedujejo zgodbo, katera v nas zbudi dobra ali slaba čustva.

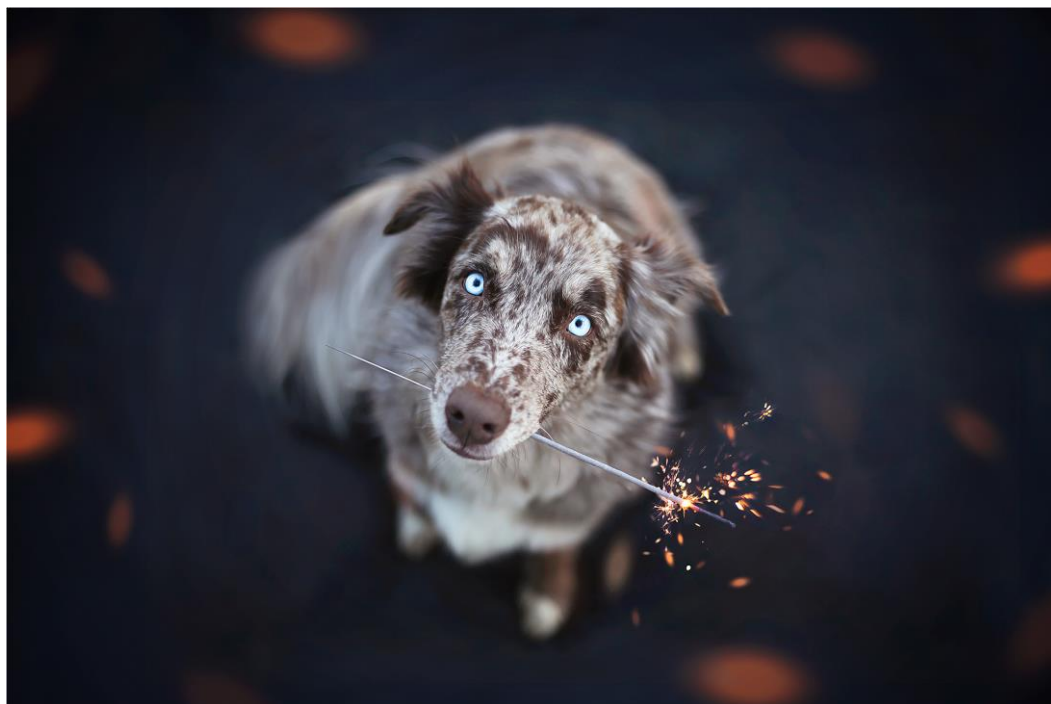
Slika 5 - Uporaba svetlobe in čustev v pasji fotografiji.

Vir: (<https://elkevogelsang.com/hunde-im-studio/>)

»Kot profesionalnemu fotografu psov je tvoje delo več kot le poskrbeti, da pes na fotografiji izgleda lepo. Pripovedovati moraš zgodbo subjekta. Ljudje niso edini z zgodbami. Psi jih imajo tudi. Vsak izmed njih ima svoj edinstven karakter. Prav tako imajo to posebno vez s svojim lastnikom ali drugo živaljo. Imajo svojo najljubšo igračo ali aktivnost. Tvoje delo fotografa je, da zajameš te lastnosti« (Bryant, 2017).

Kot velja za ostale zvrsti fotografije, je tudi pri pasji fotografiji pomemben dejavnik kreativnost. Ob novem letu sem naredila fotografijo svojega psa z iskricami, katera izgleda precej realistična in za katero sem dobila tudi veliko kritike preko socialnih omrežij – saj so predvidevali, da je pes med fotografiranjem držal prižgano palico z iskricami. A za to fotografijo se skriva kompozicija, saj sem iskrice in samo palico dodala kasneje v postprodukciji v Photoshopu. »Tudi pri fotografiranju živali ne gre brez profesionalne obdelave fotografij. Začne se z odstranjevanjem povodca, nadaljuje z osvetljevanjem telesnih delov do selektivne obdelave oči, da se čim bolj svetijo« (Kielreuter, 2016). Tako pes med

fotografiranjem ni bil izpostavljen nikakršni nevarnosti. Ljudje, ki so videli in komentirali fotografijo, pa si jo bodo zaradi kreativnosti vsekakor zapomnili.

Slika 6: Kreativnost v pasji fotografiji.

Vir: (Lastni vir)

4.3 Pogoste napake in izzivi pasje fotografije

Izpostavila bi rada nekaj najbolj pogostih napak pri pasji fotografiji, katere mogoče nastanejo nehote. Največkrat gre za poze psa. Katere naj se objavijo, katere ne? Kot prvo je potrebno poznati pasjo govorico telesa, da ocenimo njegovo počutje. Psa želimo fotografirati sproščenega, veselega, navdušenega, radovednega in ljubeznivega. Vsekakor se izogibamo fotografiranju, kadar je pes pod stresom, mu nekaj ne ustreza, je živčen, se slini, umika ali celo renči. Te fotografije izločimo iz izbora zaradi počutja psa, imamo pa tudi poze, ki s tem niso povezane. Te največkrat nastopijo med tekom ali skakanjem v zrak. Še posebej pozorni smo pri pasjih športih, kjer lahko za objavljeno fotografijo psa v nepravilni pozi pridobimo kar nekaj nesramnih kritik. To je poza, kjer pes pristane na sprednje tačke in celotno teže prenese na sprednji del telesa. Na fotografijah zgleda boleče in tudi v resnici ni najboljše za zdravstveno stanje psa. Zato pazimo, katere poze lovimo v objektiv in izločimo tiste nepravilne oz. nezaželene.

Slika 7: Primer nepravilne poze psa v teku.

Vir: (Lastni vir)

Pogosto se zgodi tudi, da pozabimo na okolico. Pri tem ne spremljamo, kaj se dogaja v ozadju, kako se premika sonce in ali je pes pravilno postavljen v sceno. Včasih se zgodi, da se tako koncentriramo na eno samo pozo, da pozabimo, kaj se dogaja okoli nas. Pomembno je, da se ravnamo po soncu in znamo izkoristiti svetlobo ali sence. Pazimo na ozadje, da se izognemo motečim elementom in izkoristimo kompozicijo z linijami, ki se pojavijo v ozadju. Lahko se zgodi tudi, da psu iz kadra odrežemo tačko, uho ali rep. Tudi na to je potrebno paziti in pravilno izkoristiti v kompoziciji. Poznati je potrebno pravilne izreze in izkoristiti lokacijo (Spona, 2019). Eden največjih izzivov v pasji fotografiji je verjetno ta, da moramo zapustiti svojo cono udobja. Zavedati se moramo, da se pes ne prilagaja nam, ampak se mi prilagodimo njemu in njegovim potrebam. Zato se lahko tudi kdaj zgodi, da bomo morali zavreči našo prvotno idejo in začeti z nečim popolnoma novim.

Slika 8: Primer nepravilne in pravilne drže psa.

Vir: (Lastni vir)

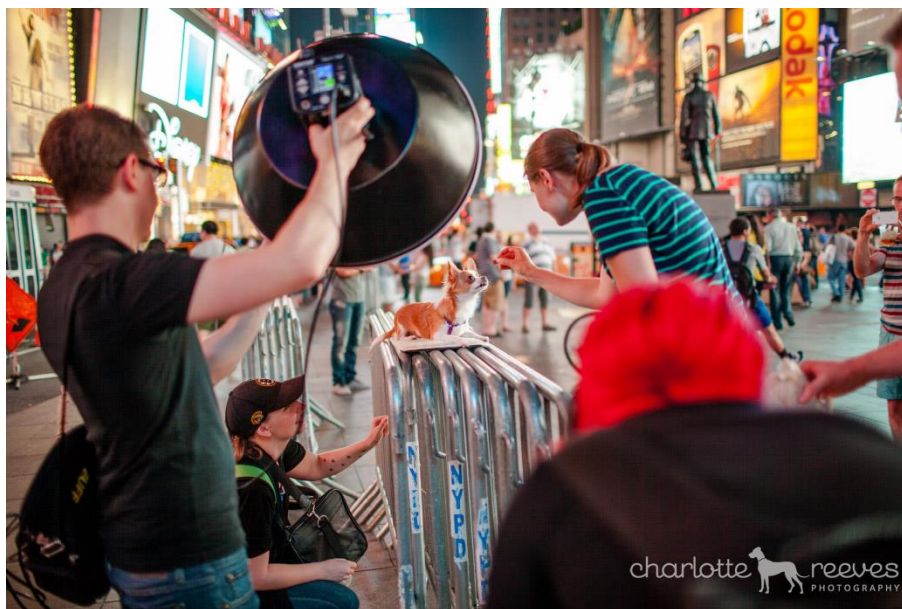
Slika 9: Primer nepravilnega in pravilnega izraza psa.

Vir: (Lastni vir)

5 ZNAČILNOSTI DOBRE FOTOGRAFIJE PSA

5.1 Lokacija in kompozicija

Seveda izbiramo lokacijo, primerno našim željam in kjer bo pes prišel najboljše do izraza, pa naj bo to polje cvetja, pod cvetočim drevesom, v mestu pri lučkah ali pri vrtnicah. Večkrat ob tem pozabimo preveriti, če je ta lokacija primerna tudi za našega psa. Nadvse pomembna in na prvem mestu bi morala biti varnost. Zato se izogibamo fotografiranju pri zelo prometnih cestah, v gneči ljudi in v parkih, kjer so otroci in drugi spuščeni psi. S psom, ki ni socializiran ali ima probleme z drugimi psi in otroki, se je najbolje umakniti v gozd ali na zapuščen travnik. Tako bomo zagotovili varnost, hkrati pa bo fotografiranje potekalo bolj sproščeno. Kadar si zaželimo fotografiranja na točno določeni lokaciji, npr. cvetoča magnolija ob cesti, je pomembno, da izberemo psa, ki je zanesljiv, neproblematičen in poslušen. Postopoma preizkusimo, kje so naše meje, zato začnemo s fotografiranjem na povodcu. Psa opazujemo in poskušamo ugotoviti, ali je sproščen, nas posluša ali se česa slučajno boji. Le kadar smo prepričani, da pes ni pod stresom, snamemo povodec/ovratnico in nadaljujemo fotografiranje. Pomembno je, da se zavedamo, da tega ni možno početi z vsemi psi, ampak zares le s tistimi, ki izpolnjujejo vse zgornje naštetе kriterije.

Slika 10: Primer poslušnega psa med fotografiranjem blizu ceste, brez povodca in ovratnice.

Vir: (<https://www.charlottereeves.com.au/blog/2013/07/dog-photography-times-square-new-york-city/>)

Eden najpogostejših nasvetov v pasji fotografiji je ta, da se spustimo na višino pasjih oči. S tem dosežemo globinsko ostrino, psa pa postavimo v središče pozornosti. Za to se je velikokrat potrebno uleči na tla, saj ni dovolj, da samo počepnemo. Pri tem pazimo, da zajamemo ospredje, osredje in ozadje. Velikokrat se pozabi na ospredje, a ravno kadar zajamemo vse tri komponente, ustvarimo najboljšo globino v fotografiji. Pripomore k temu, da dobi gledalec boljšo predstavo oz. občutek glede same lokacije (Heuser, Mein Hund - So fotografieren Sie Ihren Liebling, 2014).

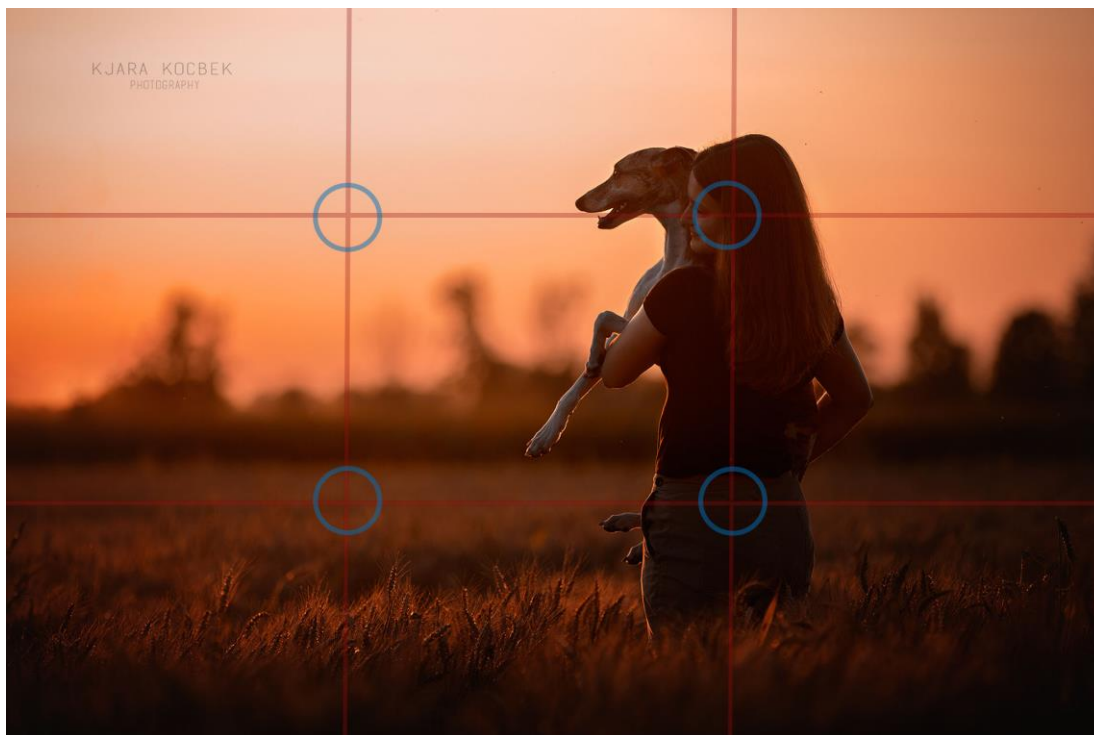

Slika 11: Ospredje, subjekt, ozadje.

Vir: (Lastni vir)

Največkrat se uporabi sredinska kompozicija, pri kateri je naš subjekt pozicioniran na sredini fotografije. Velikokrat pa je fotografija bolj zanimiva, če kompozicijo spremenimo in našega psa postavimo drugače. To lahko dosežemo s tem, da ga ne fotografiramo samo, kadar gleda naravnost v fotoaparatus, ampak obrne glavo proč. Takrat lahko sledimo njegovemu pogledu in prikažemo tudi malo več ozadja. Če pes npr. pogleda v desno, bomo fotografijo odpirali v smer pogleda, zapirali pa jo na levi strani (Heuser, Fotografie Dogs: Lassen Sie Ihre Bilder spreken und zeigen Sie die emotionalsten Momente mit Ihrem Hund, 2016). Lahko eksperimentiramo tudi s praznim prostorom v fotografiji, ki je enostavno zamegljeno ozadje

in gledalcu ne sporoča nikakršnih informacij. S tem prostorom lahko pokažemo neverjetno lokacijo, ulovimo svetlobo ali ga uporabimo za naše kreativno izražanje. Pri sami kompoziciji si lahko pomagamo tudi s pravilom tretjin, katero se uporabi največkrat. Pri tem pravilu gre za razdelitev fotografije na tretjine – vertikalno in horizontalno. Pri tem dobimo štiri točke, ki so najbolj zanimive za gledalca oz. pritegnejo največ pozornosti in po katerih se lahko kot fotograf orientiramo. Večina zrcalno refleksnih fotoaparátov že ima to mrežo na voljo na samem zaslonu ali celo, kadar pogledamo skozi optično iskalo.

Slika 12: Kompozicija - pravilo tretjin.

Vir: (Lastni vir)

5.2 Motivacija in sodelovanje psa

Lahko je usmerjati človeka, kateri se ravna po tvojih navodilih, kot npr.: *nasmehni se, poglej v fotoaparat, lahko prosim stopiš korak nazaj*. Pri fotografiranju s psi je precejšen izziv ravno ta komunikacija. Nekateri poznajo različne ukaze, ki fotografu olajšajo delo, kot so *sedi, prostor, čakaj* in *odpoklic*, toda včasih je tudi to premalo. Pomembno je, da se na sami fotografiji vidi, da je pes sproščen in vesel. Naj na tem mestu poudarim, da se psa, ki je pod stresom ali se v situaciji ne počuti sproščeno, ne fotografira. Da lahko razberemo oz. ocenimo njegovo razpoloženje, je potrebno poznati govorico pasjega telesa - kaj pomeni, če ima pes visoko dvignjen rep, se prekomerno obližuje, slini, dviguje ustnico, umika pogled itd. »Ne

glede na to, ali fotografiramo prijateljevega ali svojega psa, vedno velja - pes se mora zabavati! Ušesa obrnjena nazaj, odmikanje pogleda in številni drugi opazni simptomi vidno izražajo nezadovoljstvo in dolgčas« (Köntopp, 2014).

Da je pes vesel in sproščen, večinoma ni dovolj. Pomembni sta tudi njegova drža in mimika. Najboljše fotografije so tiste, v katerih ima pes ušesa naprej, oči razširjene, gobček zaprt in se vidi njegova hrbtna linija. Seveda za to ne obstajajo komande, ampak gre za odražanje počutja, npr. presenečenje ali radovednost. To se najlažje doseže s piskajočimi igračkami ali drugačnimi zanimivimi zvoki, kot so veselo kričanje, zvoki drugih živali in ploskanje. Večina psov reagira tudi na določene besede ali krajše stavke, ki jih povezujejo z vsakdanjimi dogodki, npr. *greva ven; glej, kdo pride; kje je žoga*.

Pri delu s psom moramo biti zanimivi, predvsem pa potrpežljivi. Pomembno je, da se med samim fotografiranjem zavedamo, da se pes ne prilagaja nam, ampak da se mi prilagodimo njemu.

Slika 13: Prikaz motivacije psa s frizbijem.

Vir (Lastni vir)

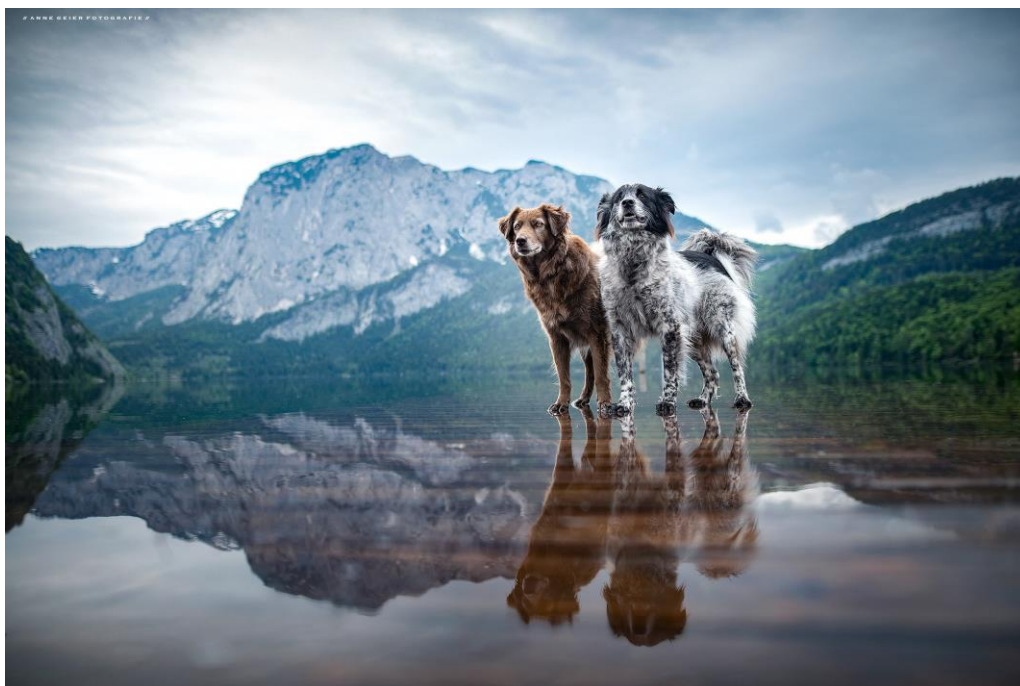
5.3 Psa postaviti pravilno v sceno

Kot pri portretni fotografiji je potrebno pri fotografiranju psa postaviti model pravilno v sceno. Vse se začne že pri pravilni izbiri lokacije, pri kateri upoštevamo, ali gre pri tem za

urbano okolje ali naravo. Potem primerjamo barve lokacije in psa, katerega bomo fotografirali. Pazimo, da se ne zlije preveč z okolico, ampak pričaramo zanimiv kontrast na fotografiji, npr. da se sivega waimaranskega ptičarja postavi med roza cvetočo reso. Vsekakor ne bi prišel tako do izraza, če bi ga postavili pred kakšno sivo steno. »Pri lokaciji je potrebno biti tudi pozoren na to, kako se barva uskladi z odtenkom dlake psa, ki ga je treba fotografirati« (Köntopp, 2014). Pri lokaciji lahko tudi razmislimo, ali se bomo odpravili fotografirati v mesto ali na travnik. Poznamo bolj »mestne« pasme psov, katere bi mogoče lepše prišle do izraza v mestnem parku ali kar na glavnem trgu, kot je to npr. mops, pomeranec ali čivava. Na drugi strani pa imamo pse, ki so bili vzrejeni za delo in bi kakšen avstralski ali borderski ovčar lepše prišel do izraza v naravi.

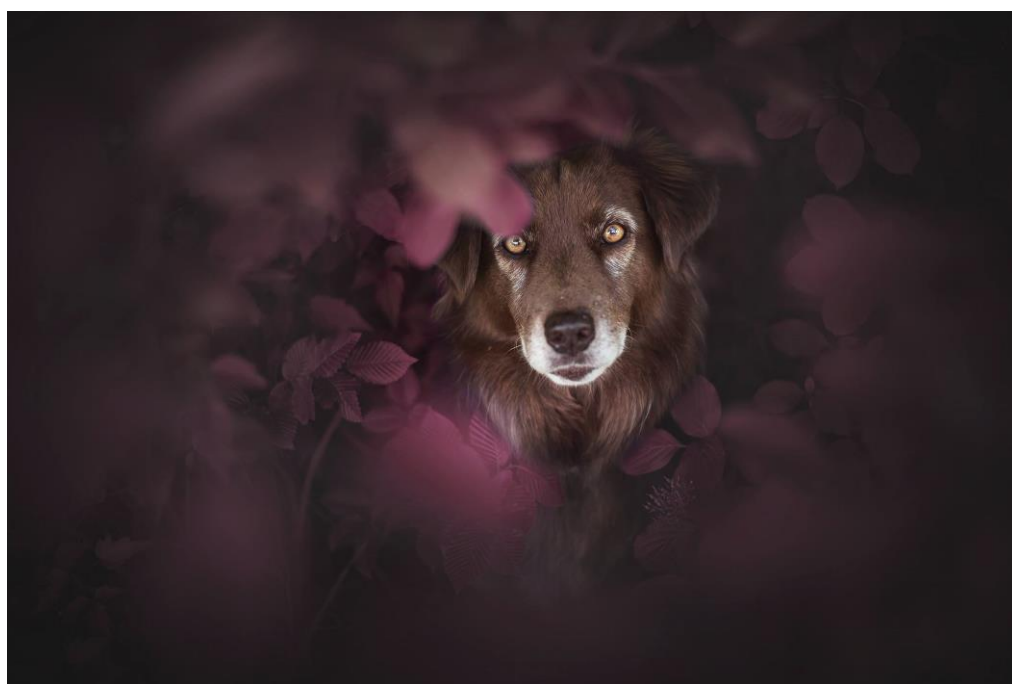
Pred fotografiranjem se vprašamo, ali nam je ozadje pomembno in ali vsebuje kakšne pomembne informacije za zgodbo naše fotografije. Glede na to se potem odločimo, kako bomo ozadje uporabili v kompoziciji. Če ozadje za nas ni pomembno, ga bomo enostavno zameglili in v ospredje postavili psa. V primeru, da je ozadje pomembno, bodisi zaradi lepe okolice (npr. Bohinjsko jezero) bodisi zaradi pomembnih informacij (reklama), bomo psa postavili v sceno tako, da bo smiselno povezan z ozadjem in bo jasno naše sporočilo oz. zgodba. Zameglitev ozadja je najlažje doseči tako, da odpremo zaslonko, uporabimo objektiv z več milimetri in našega psa postavimo čim dlje od ozadja. »Obožujem fotografije, na katerih je pes 'izpostavljen'. To so fotografije, na katerih je prednji del in ozadje zamegljeno, območje vmes se imenuje globinska ostrina« (Bock, 2016).

Podobno kot pri ljudeh je tudi pri psih pomembna drža njihovega telesa. Pes naj bi sedel ali stal zravnano, postavljen rahlo diagonalno, da se vidi njegova hrbtina linija. Seveda obstajajo tudi izjeme, kot so npr. pastirski psi (avstralski ovčar, borderski ovčar), ki se pri paši ovac sklonijo in premikajo čisto ob tleh. Kadar postavljamo psa v sceno, je pomembno, da se prej pozanimamo o sami pasmi in izvemo, za kaj je bila vzrejena. Tako bomo tudi pripravljeni na njihovo držo in gibanje. Pri fotografiranju pazimo, v katero smer je obrnjena glava psa oz. kam je usmerjen njegov pogled. Kamor poteka pogled psa, tam se fotografija odpira, na drugi strani zapira. Kar pomeni, da se v smeri pogleda pusti več prostora na fotografiji. Pri tem upoštevamo, da smo na višini pasjih oči.

Slika 14: Fotografija z ostrim ozadjem.

Vir: (<https://www.facebook.com/annegeierfotografie/>)

Slika 15: Fotografija z zamegljenim ospredjem.

Vir: (<https://www.facebook.com/annegeierfotografie/>)

6 FOTOGRAFIRANJE PSA V GIBANJU

6.1 Poza psa

Pes ima več načinov gibanja (hoja, kas, galop) in v samem galopu več faz, ki se med samim tekom ponavljajo. Ni vseeno, katero zajamemo v objektiv, saj sta zaželeni samo dve fazi v galopu. Ostali dve nista pravilni oz. lepi/zanimivi na pogled. Seveda ni nikakršnega pravila, kje so določene faze teka prepovedane, a sem skozi raziskavo zasledila, da ogromno fotografov, ki se ukvarja s fotografiranjem psom, objavlja/deli enake faze pri teku. Ostale faze, ki so »nezaželeni«, se pojavljajo predvsem pri hobi fotografih, ki očitno nimajo potrebnega znanja.

Pri fotografiranju pasjega gibanja sem se obrnila na znanega italijanskega fotografa Claudia Piccolija, ki se je specializiral samo na to tematiko. Obiskala sem njegovo fotografsko delavnico na Dunaju aprila 2019, kjer je faze v galopu poimenoval sledeče: rabbit, charge, push, fly. *Rabbit* (zajec) je poza, kadar pes v galopu pristane na sprednji dve tački in prenese celotno težo na sprednji del telesa. Takrat se tudi popači obraz psa. Fotografije v tej fazi so praviloma neuporabne. *Charge* (napad) je najbolj zabavna in smešna faza v galopu. Sprednje tačke se pomaknejo nazaj in tako se »napolni moč« za pomik naprej. Pri tem psi ponavadi naredijo smešen izraz (odprejo gobček, pokažejo zobe). *Push* (potisniti) je edina zaželeni faza v galopu, pri kateri grejo sprednje tačke naprej, izraz psa pa postane resen in fokusiran. Zadnja faza je *fly* (leti), katere pa nimajo vsi psi in je zato tudi ni možno pričakovati od vseh. Gre za položaj, kadar ima pes vse štiri tačke v zraku in izgleda, kot da leti in tako je to najbolj priljubljena faza za fotografiranje.

»Slike gibanja zahtevajo veliko prakse in dober smisel za pravilno fazo teka, saj so načeloma zaželeni "faze", tik preden pes s tačkami spet pristane na tleh. Z letečo igračo lahko celo pripravite nekaj psov, da letijo, zato je priporočljiv pomočnik« (Kielreuter, 2016).

Slika 16: Primer "rabbit", "charge", "push" in "fly".

Vir: (Lastni vir)

6.2 Pasji športi

Obstaja več različnih pasjih športov, kot so npr. agility, rally obedience, pasji frizbi, delo z nosom, flyball in podobno. Iz teh disciplin se prirejajo tekmovanja, katera so tudi fotografsko pokrita. Tekmovalci želijo fotografijo za spomin, če so dosegli dober rezultat, naredi pa se tudi arhiv fotografij in pokrije sponzorje. Pomembno je, da se pred samim dogodkom dobro pozanimamo o samih pravilih in se teh tudi držimo, npr. da ne fotografiramo iz prostora, iz katerega ne bi smeli. Spoštovati moramo tudi tekmovalce in njihove pse, tako da ne rinemo vanje, psa pobožamo brez dovoljenja ali jih motimo pred samim začetkom.

Pred fotografiranjem je dobro, da se o športu, katerega fotografiramo, dobro pozanimamo - *kaj točno se dogaja; kakšna so pravila pasjega športa; kako poteka in kaj želijo tekmovalci ujeti v objektiv*. Pri agility-ju gre za šport, kjer mora pes preteči parkur iz različnih ovir v točno določenem zaporedju, brez napak in v najhitrejšem možnem času. Zato je dobro, da si, kadar fotografiramo ta šport, že pred teki ogledamo parkur (zaporedje ovir) in fotografiramo z mesta, kjer zajamemo vsaj 2 oviri ali več. Najbolj zanimivi oviri za fotografiranje sta slalom in gugalnica. Rally obedience poteka podobno, le da mora biti kuža ves čas v položaju

»poleg«, kar pomeni, da hodi z njegovo desno plečko ves čas ob levi nogi lastnika. Pri tem skupaj premagujeta parkur, ki je sestavljen iz raznih nalog, kot so sedi, prostor, čakaj, pošiljanje na mizo, hoja okoli lastnika vzvratno ipd. Tudi tukaj je pomembno, da si že pred samim začetkom ogledamo parkur in iz katerega položaja zajamemo zanimive elemente pod najlepšim kotom.

Slika 17: Primer pravilne agility fotografije.

Vir: (Lastni vir)

Pasji frizbi je najtežje fotografirati, saj si poti, katero bo pretekel pes, ne moremo pogledati vnaprej. Vsak pes preteče različno razdaljo z različno hitrostjo. Pomembno je, da se med samo tekmo premikamo in se poskušamo vsakemu psu maksimalno prilagoditi – pri tem seveda pazimo, da ne prekoračimo črte poligona in tako oviramo tekme. Posebnost pri pasjem frizbiju je tako imenovana »freestyle« disciplina, kjer se frizbi ne meče v daljavo, temveč lastnik in pes skupaj na glasbo ustvarita rutino, ki je sestavljena iz različnih tehnik metanja/lovljenja frizbija. Tukaj je težko izbrati optimalno pozicijo, saj se pes in lastnik nenehno gibljeta po celotnem parkurju. Priporočljivo je, da se fotograf osredotoči na lastnika, saj skozi samo rutino s psom prikažeta posebne trike, kot so skok čez hrbet, odboj od

lastnikovega trebuha, odboj od noge, skok med nogami. Ti triki so tudi najbolj zaželeni in popularni na freestyle tekmah.

Slika 18: Frizbi "freestyle" fotografija.

Vir: (<https://www.facebook.com/claudio.piccoli.photographer/>)

Za fotografiranje pasjih športov je priporočljiv fotoaparat, ki ima hitrost vsaj 6 slik na sekundo, da lahko iz narejene serije izberemo najboljšo fotografijo glede na fokus in pozicijo psa. Priporočljivo je fotografirati s teleobjektivom, ki ima vsaj 200mm. Tako ne bomo vdrali v parkurje ali stali tekmovalcem na poti, ampak bomo lahko fotografirali nemoteče. Več milimetrov pomeni tudi, da bomo lahko zajeli več ovir, saj nam ne bodo na voljo samo ovire tik ob robu parkurja, ampak tudi tiste, ki so v sredini in so tako bolj oddaljene. Po navadi se uporablja odprta zaslonka za zamegljeno ozadje (saj nas ne zanimajo gledalci, temveč je poudarek na psu), kratki čas zaklopa (da zamrznemo psa in pridobimo več detajlov) in seveda čim nižji ISO, da se izognemo motečemu šumu na fotografiji.

Pri pasjih športih je prav tako pomembno, da smo pozorni na pozo psa. Nezaželene so fotografije, na katerih pes pristaja na sprednje tačke (npr. pri frizbiju ali na agilityju), saj se takrat vidi napačno pristajanje psa in kako so obremenjeni sprednji sklepi. Lovijo se poze, kjer je pes tik pred skokom ali v skoku – te so najbolj priljubljene. Pri frizbiju poskusimo ujeti

trenutek, kjer je pes tik pred ujemanjem frizbija, saj s tem ustvarimo dinamiko in pridobimo interes opazovalca fotografije, ki se sprašuje, ali je pes ujel frizbi ali ne.

Slika 19: Primer nezaželene poze v agility-ju.

Vir: (Lastni vir)

7 RETUŠA IN POSTPRODUKCIJA PASJE FOTOGRAFIJE

Tudi pri pasji fotografiji predstavlja pomemben del retuša in postprodukcija. Uporablja se za manjše popravke, kot so npr. umazana dlaka, listje v dlaki, slina ali kakšen moteč element v ozadju. To nam omogoča, da lahko več časa posvetimo sami poziciji psa in njegovemu izrazu. Seveda se uporablja tudi za večje popravke. Takrat se popravljajo barve, svetloba, kompozicija, odstrani povodec/ovratnica in včasih se celo zamenja kak uhelj. To pride še posebej prav, kadar nam je na fotografiji zelo všeč izraz in pogled psa, ušesa pa niso obrnjena naprej. To omogoča, da ne zapravljamo preveč časa pri fotografiranju in ne zapravljamo svetlobe, ampak kasneje vse uredimo v postprodukciji.

Za retušo in postprodukcijo sta med hobi in profesionalnimi fotografi psov najbolj priljubljena Adobova programa Photoshop in Lightroom. Uporabljajo ju tudi znani fotografi psov, kot so Anne Geier (Avstrija), Natalie Große (Nemčija), Kristyna Kapilova (Češka), MoNoa Photography (Nizozemska) in tako dalje. Claudio Piccoli (Italija) tudi redno objavlja poučne videe na njegovem Youtube kanalu, kjer pokaže njegov način obdelave fotografij v Lightroomu. Ob tem lahko gledalec dobi veliko koristnih informacij o pasji fotografiji in njeni postprodukciji.

Pri postprodukciji poznamo tudi kompozicije, kjer je končna fotografija sestavljena iz več posameznih fotografij. To nam omogoča, da ustvarimo nekaj, česar v resnici ne bi mogli fotografirati – zaradi varnosti ali poslušnosti psa. Kot primer glejte Sliko 6.

Slika 20: Primer fotografije pred in po postprodukciji.

Vir: (<https://www.facebook.com/riaputzkerphotography/>)

8 VARNOST PRI DELU

Kadar fotografiramo pse, se je potrebno zavedati, da so to živa bitja, ki imajo svoje razmišljanje. Zato je potrebno, da zagotovimo varnost njim, ljudem okoli nas in tudi samemu fotografu. Prvo, kar moramo storiti, je, da se pozanimamo o govorici pasjega telesa. Kaj pomenijo posamezni glasovni signali, položaj ušes, oblizovanje, zehanje, odmikanje glave itd. Če bomo razumeli psa, bomo lahko hitreje reagirali ali celo preprečili neželeno situacijo. Brez tega znanja se lahko zgodi, da sami precenimo situacijo in stopimo preblizu psa, čeprav je ta pokazal, da tega ne želi. Sledi lahko ugriz, katerega bi lahko preprečili tako, da bi se enostavno umaknili oz. spoštovali prostor, ki ga potrebuje.

Psa ne silimo v situacijo, v kateri se počuti neudobno oz. mu predstavlja stres. Če nima rad tujcev, gneče ljudi ali drugih psov, bomo za fotografiranje izbrali gozdno potko ali travnik na vasi. Pes se naj bo zmožen med fotografiranjem sprostiti. Prav tako ne izbiramo lokacij, ki niso primerne oz. varne, kot npr. ob glavni cesti, šumeči reki ali opoldne v vročini - v središču mesta. Lastniku in njegovemu psu zagotovimo, da se med fotografiranjem ne bo zgodilo nič nevarnega oz. nista izpostavljena nevarnostim. Pomembno je, da se oba počutita varno, dobrodošlo in sproščeno.

Nekateri psi se v danih situacijah ali v novem okolju ne počutijo dobro oz. so nesigurni. Takrat damo psu čas, da razišče okolico in se je tudi navadi. Priporočljivo je, da zaradi tega pridemo na lokacijo 20 minut prej in jo ima pes čas prevohati. Če se tega ni storilo, bo potrebno skrajšati čas, ki je bil namenjen fotografiranju – kar pa predstavlja izgubo. Psi včasih tudi niso navajeni drugih ljudi, ki skačejo okoli njih s fotoaparatom. Tudi takrat pustimo psu čas. Lahko povoha fotoaparat ali pa se enostavno usedemo na tla, ga ignoriramo in mu tako pokažemo, da smo popolnoma nenevarni.

Psa, ki ima probleme z drugimi psi oz. je nevaren za okolico, fotografiramo na samem. Priporočljivi so zapuščeni travniki na vaseh ali gozdne potke. Dodatno varnost nam nudita tudi ovratnica in povodec. Seveda izgledajo fotografije lepše brez opreme, ampak varnost je vedno na prvem mestu. Če pes ni zanesljiv oz. ima vedenjske težave, se odločimo za fotografiranje z opremo in tako zagotovimo varnost psu, okolici in tudi sebi.

9 VPRAŠALNIK – FOTOGRAFIRANJE PSA

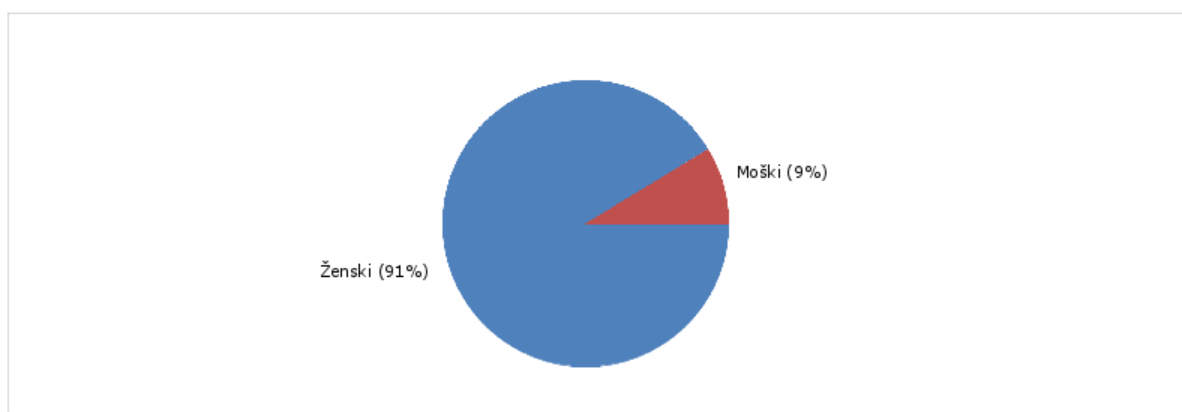
9.1 Vprašalnik

Sestavila sem vprašalnik o fotografiranju psov, s pomočjo katerega sem želela pridobiti boljši vpogled v mišljenje slovenskih lastnikov psov na temo »profesionalno fotografiranje psa«. V zadnjih letih se je pojavilo več fotografov, ki ponujajo med drugimi ponudbami tudi fotografiranje psa. Imamo pa tudi več fotografov, ki se želijo posvetiti in specializirati samo v tej zvrsti. Vseeno menim, da še ni tako samoumevno, da pri nakupu mladička kontaktiramo še fotografa, da naredi nekaj super fotografij novega družinskega člana. Psi so v mnogih družinah še vedno »le psi«, za katere se ne zapravlja preveč denarja. Imamo pa še tiste lastnike, ki raje naredijo fotografijo kar sami s telefonom, ker jim to zadošča.

Pred izvedbo vprašalnika sem bila prepričana, da sicer povpraševanje po fotografiranju psa narašča, a še vedno ni stvar, o kateri bi razmišljala več kot polovica lastnikov psov. Pričakovala sem, da vsak lastnik psa pozna vsaj enega slovenskega fotografa, ki se ukvarja s fotografiranjem psa, vendar ne razmišlja o ponudbi, saj so cene previsoke. Zadoščajo jim fotografije, ki jih naredijo s svojim telefonom ali fotoaparatom. Seveda obstajajo izjeme, ki so pripravljene plačati za profesionalne fotografije svojega psa, a je teh ljudi zelo malo.

9.2 Rezultati

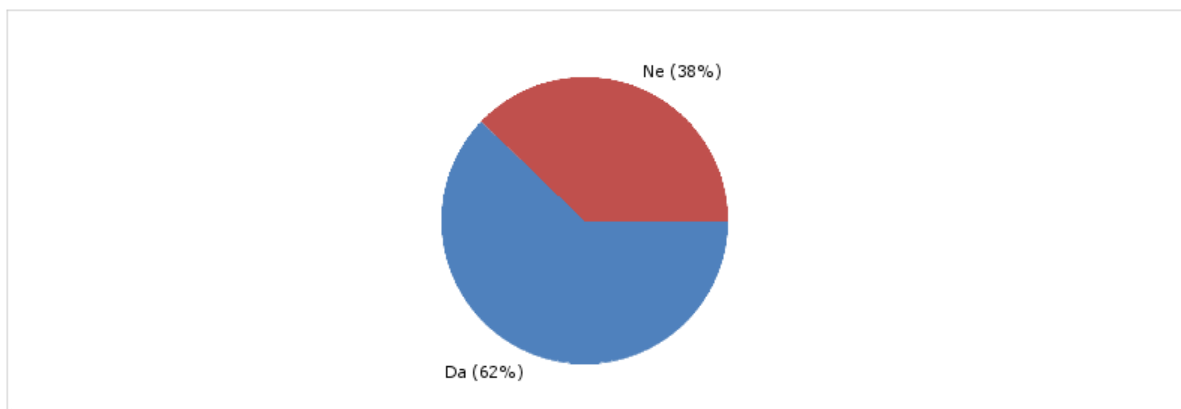
Spol: (n = 233)

Grafikon 1: Spol.

Vir: (Lastni vir)

Poznate vsaj enega slovenskega fotografa psov? (n = 219)

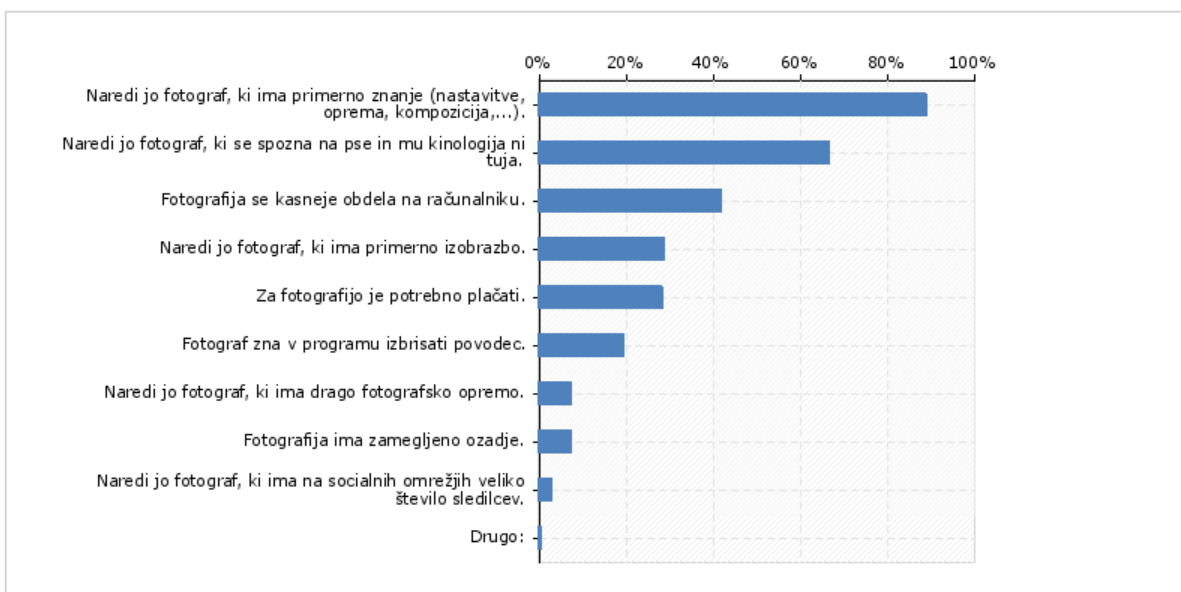

Grafikon 2: Slovenski fotograf psov.

Vir: (Lastni vir)

Kaj razumete pod "profesionalna fotografija psa"? (n = 206)

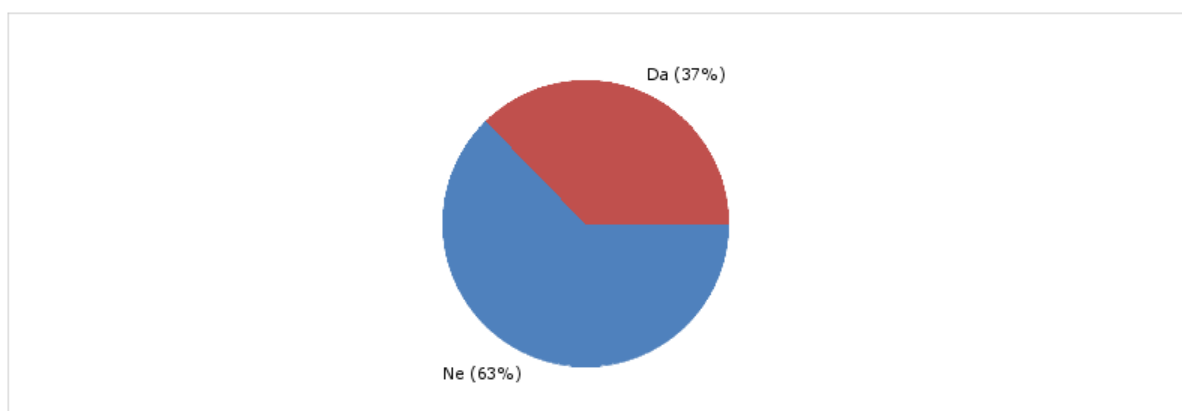
Možnih je več odgovorov

Grafikon 3: Profesionalna fotografija psa.

Vir: (Lastni vir)

Je vašega psa že fotografiral profesionalni fotograf? (n = 204)

Grafikon 4: Fotografiranje psa.

Vir: (Lastni vir)

Če ste izbrali "ne", kaj je bilo ključnega pomena za to odločitev? (n = 127)

Možnih je več odgovorov

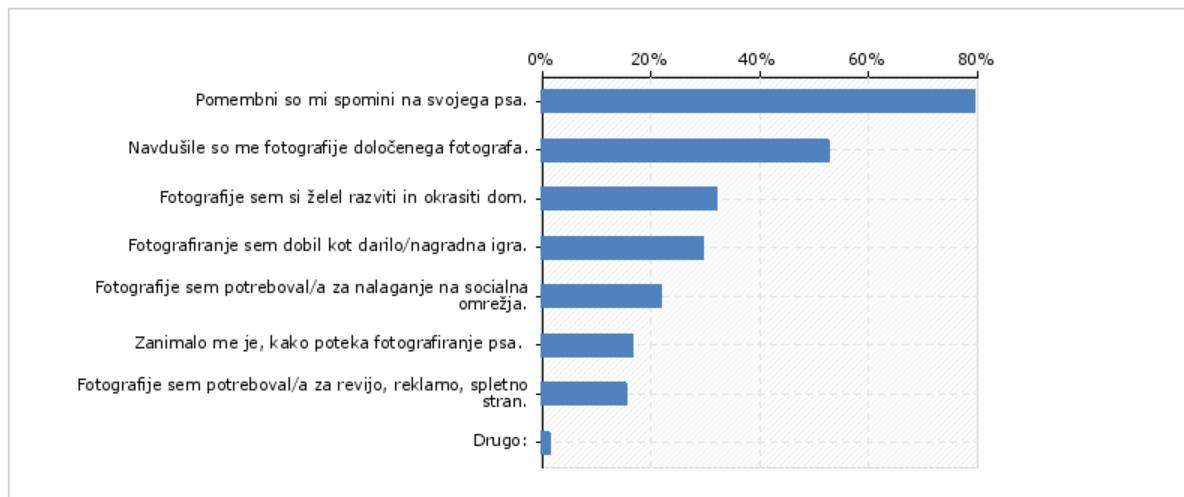

Grafikon 5: Odločitev proti.

Vir: (Lastni vir)

Če ste izbrali "da", zakaj ste se odločili za fotografiranje psa? (n = 78)

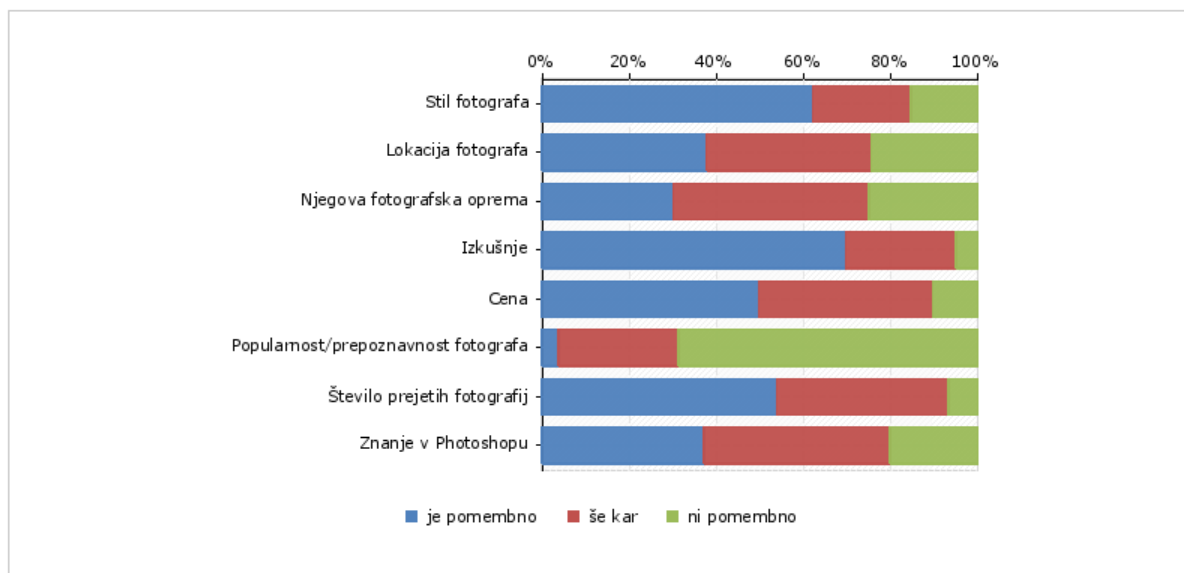
Možnih je več odgovorov

Grafikon 6: Odločitev za.

Vir: (Lastni vir):

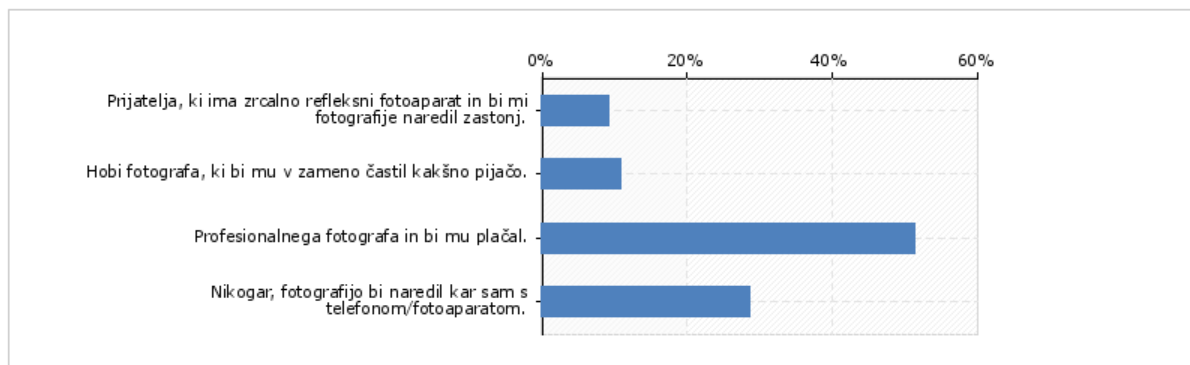
Kako pomembni so vam naslednji faktorji pri izbiri fotografa? (n = 185)

Grafikon 7: Faktorji.

Vir: (Lastni vir)

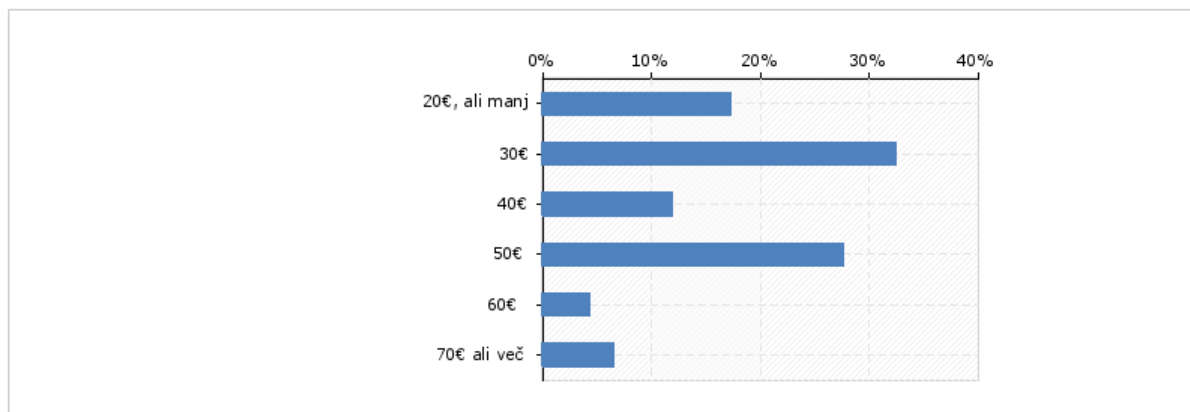
Za fotografiranje psa bi kontaktiral (n = 185)

Grafikon 8: Kontakt.

Vir: (Lastni vir)

Za 5 profesionalno obdelanih fotografij bi bil pripravljen plačati (n = 185)

Grafikon 9: Cena.

Vir: (Lastni vir)

9.3 Analiza

Zbiranje podatkov je potekalo od 1. 8. 2019 ob 15:50h do 9. 8. 2019 ob 15:50h. Pri pregledu rezultatov me je presenetilo, da kar 38% vprašanih ljudi (lastnikov psov) ne pozna niti enega profesionalnega fotografa, ki se ukvarja s fotografiranjem psov. Prav tako sem presenečena nad podatkom, da se kar 63% vprašanih lastnikov psov še ni odločilo za fotografiranje pri profesionalnem fotografu. Pričakovala sem sem vsaj polovico, saj se je ta zvrst fotografije v zadnjem letu precej razvila tudi v Sloveniji in smo pridobili nekaj novih fotografov, ki se ukvarjajo s fotografiranjem psov, kot so npr. Fluffypixels – Tea Nagode, Isa Gauvin Photography in ArhPhototeam. Preko vprašalnika sem poskusila razjasniti, kaj pomeni »profesionalni fotograf psov«. Glede na odgovore je to oseba, ki ima potrebno/osnovno znanje o fotografiji, prav tako pa je razgledana na področju kinologije. Pri izbiri fotografa so najbolj pomembne izkušnje fotografa, njegov stil fotografiranja oz. obdelovanja in število prejetih fotografij. Pozitivno sem presenečena nad rezultatom, da bi se kar 52% procentov vprašanih odločilo za kontaktiranje profesionalnega fotografa za fotografiranje svojega psa. Za 5 profesionalno obdelanih fotografij bi bilo 32% pripravljenih plačati 30€, kar je 6€ na fotografijo. 28% pa je pripravljenih odšteti 10€ na fotografijo. Le 6% bi plačalo tudi 70€ ali več za 5 fotografij, kar je 14€ na fotografijo. Zaskrbljujoče je, da bi kar 17% anketirancev plačalo le 4€ na fotografijo ali celo manj.

Po končanem vprašalniku sem ugotovila, da je stanje slabše od pričakovanega. Veliko ljudi se s to temo ne ukvarja oz. ji ne posveča veliko pozornosti. Prav tako niso pripravljeni odšteti realne cene za fotografije svojega psa in bi raje prosili prijatelja oz. jih naredili kar sami s telefonom/fotoaparatom. Nekateri so med drugim zapisali, da pred anketo o tej možnosti še nikoli niso razmišljali. Vesela sem, če sem s tem vprašalnikom pripravila nekaj ljudi do tega, da bodo to temo malo bolje raziskali oz. da se bo več govorilo o njej in širilo po socialnih omrežjih.

10 SKLEP

Skozi pisanje diplomske naloge sem spoznala oz. se je potrdilo, da je fotografiranje psov zahtevno in ne obsega samo fotografskega znanja, ampak tudi znanje kinologije. Vedno več fotografov se odloči tudi za to zvrst fotografije – tako v tujini kot tudi pri nas v Sloveniji. Pred nekaj leti ne bi fotografi niti razmišljali v tej smeri, zdaj se pa na trgu pojavljajo celo specializirani fotografi, ki se ukvarjajo oz. služijo denar samo s fotografijami psov, kot so to npr. Anne Geier, Claudio Piccoli, Natalie Große, MoNoa Photography. Tega v Sloveniji še žal nimamo, čeprav ponuja kar nekaj profesionalnih fotografov poleg svojih ponudb tudi fotografiranje psa (Maja Lesar, Blaž Košak, Isa Gauvin Photography). Sodeč po vprašalniku je enostavno premalo lastnikov psov, ki bi bili pripravljeni plačati za profesionalno fotografiranje psa, saj jim takšne fotografije ne pomenijo veliko in jih raje naredijo kar sami – čeprav je slabša kvaliteta in nima veze s profesionalnim fotografiranjem. Ta zvrst fotografiranja prav tako ni dovolj poznana in razširjena, saj večina anketirancev ni niti vedela za obstoj takšne ponudbe, kar me je precej začudilo. Na raznih kinoloških prireditvah ali tekmah v pasjih športih se opazijo stojnice, ki nudijo oz. oglašujejo fotografiranje psa, tudi na raznih socialnih omrežij je takšne promocije vedno več. A izgleda, da je govora o tej temi enostavno premalo.

Fotografiranje psov je vse prej kot enostavno, saj fotograf in model ne govorita enakega jezika. Sporazumevanje je oteženo, saj pes ne razume našega vodenja, mi pa ne razumemo njega. Zato je pomembno, da smo potrpežljivi in se prilagodimo psu. Znanje kinologije je priporočljivo, preko vprašalnika pa sem izvedela, da je tudi zaželeno s strani lastnikov psov. Težko sodelujeta fotograf in pes, ki se ne razumeta oz. fotograf ne prepozna trenutnega razpoloženja svojega modela. Potrebno je vedeti, da prekomerno slinjenje psa pomeni, da je v stresu ali pa je enostavno utrujen. Seveda takšnega človeškega modela ne bi fotografirali, zakaj bi torej psa? Tega ne moremo vedeti, če smo se izobraževali samo v smeri fotografije in se pred tem nikoli nismo ukvarjali s kinologijo.

Hipotezo, da je fotografiranje psov samostojna zvrst, lahko potrdim, saj je znanih kar nekaj tujih fotografov (Natalie Große, Anne Geier, Elke Vogelsang), ki se ukvarjajo oz. služijo denar samo s fotografiranjem psov. Italijanski fotograf Claudio Piccoli je stopil še en korak dlje in se specializiral samo na fotografiranje psov v gibanju (pasji športi in tek). Prav tako pokriva razna področja, ki jih v drugih zvrsteh fotografije ne zasledimo. Eno izmed njih je kinologija, brez katere se lahko pojavijo težave pri fotografiranju ali pride celo do ugriza.

Tega mnenja je tudi 63% anketirancev, ki jim je pomembno, da izbrani profesionalni fotograf pozna tudi kinologijo in pasjo telesno govorico.

Skozi pisanje diplomskega dela sem našla skupne lastnosti in podobnosti, ki jih ima fotografiranje psov s portretno fotografijo. Potrebna je jasna komunikacija med subjektom in fotografom, prav tako za obe zvrsti veljajo pravila kompozicije, svetlobe in lokacije. Razlike se začnejo pojavljati pri načinu komunikacije in znanju o posameznih temah, npr. portretna fotografija zahteva znanja o poziranju ljudi, ki se razlikuje med moškim in žensko. Tega znanja ne moremo prenesti na psa, ki ima svoja pravila. Seveda se tudi tu pojavlja podobnost, npr. da se fotografija odpira v smeri pogleda. Največjo razliko predstavlja znanje o kinologiji, ki nam pomaga psa razumeti in z njim komunicirati. Brez nje ne prepoznamo, kaj smo zajeli v objektiv – ali je fotografija dobra ali slaba. Kot primer, fotografirali smo psa, ki se slini, ima razširjene oči in umika pogled. Mogoče se bi kateremu zdela fotografija srčkana, a v resnici prikazuje psa, ki je pod stresom. Seveda ne bi fotografirali otroka, ki joče ali jasno pokaže, da ni pri volji, zakaj torej psa? Ti nesporazumi se dogajajo ravno zaradi pomanjkanja znanja o kinologiji.

Pri pisanju diplomske naloge je postala moja ljubezen do fotografiranja psov večja, kot je bila doslej. Pridobila sem veliko novega znanja, ki ga želim čimprej uporabiti pri naslednjemu fotografiranju. Želela bi si, da tudi ostali vidijo to, kar vidim jaz v tej fotografski zvrsti, in ji ponudijo možnost, da zacveti v prihodnosti.

11 VIRI, LITERATURA

Begley, N. (2017). *Pet and horse photography for everybody: secrets from a pro*. Amherst: Amherst Media.

Bock, J. (10. februar 2016). *Wie schaffe ich es Hunde in Bewegung zu fotografieren?* Pridobljeno iz Sheltiebailey: <https://sheltiebailey.com/2016/02/10/wie-schaffe-ich-es-hunde-in-bewegung-zu-fotografieren/>

Bryant, M. (2017). *Dog photography: How to capture the love, fun, and whimsy of man's best friend*. Amherst: Amherst Media.

Erwitt, E. (1998). *Dog Dogs*. London: Phaidon Press.

Heuser, R. (2014). *Mein Hund - So fotografieren Sie Ihren Liebling*. Munich: Franzis Verlag.

Heuser, R. (2016). *Fotografie Dogs: Lassen Sie Ihre Bilder sprechen und zeigen Sie die emotionalsten Momente mit Ihrem Hund*. Munich: Franzis Verlag.

Kielreuter, A. (26. April 2016). *Hundefotografie: Tipps & Tricks*. Pridobljeno iz Fotografr: <https://fotografr.de/21631/hundefotografie-tipps-tricks/>

Köntopp, K. (30. 12 2014). *Hunde fotografieren: 8-Tipps von Profi-Fotografin Kathrin Köntopp*. Pridobljeno iz PC Magazin: <https://www.pc-magazin.de/ratgeber/hunde-fotografieren-tipps-bewegung-portrait-einstellungen-2757929.html>

Levine, N. (2016). *Pet Photography: The secrets to creating authentic pet portraits*. San Rafael: Rocky Nook.

Pflughoeft, J. (2012). *Beautiful Beasties: A Creative Guide to Modern Pet Photography*. New Jersey: John Wiley & Sons. Pridobljeno iz https://www.oreilly.com/library/view/beautiful-beasties-a/9781118235201/02_Chpt_01.html.

Pflughoeft, J. (2014). *Top 10 pet photography tips and techniques*. Pridobljeno iz Digital Photography School: <https://digital-photography-school.com/top-10-pet-photography-tips-techniques/>

Rodgers, K., & Sypniewski, S. (2011). *Dog photography for dummies*. Los Angeles: John Wiley & Sons.

Spona, H. (2019). *Hundefotografie - Perfekte Hundaufnahmen leicht gemacht*. Burgthann: Markt + Technik Verlag.

12 PRILOGE

Priloga A: Anketni vprašalnik

Fotografiranje psa

*Spol:

- ☐ Moški
☐ Ženski

*V katero starostno skupino spadate?

- ☐ do 20 let
☐ 21 - 40 let
☐ 41 - 60 let
☐ 61 let ali več

*Poznate vsaj enega slovenskega fotografa psov?

- ☐ Da
☐ Ne

Če ste izbrali "da", katerega?

***Kaj razumete pod "profesionalna fotografija psa"?**

Možnih je več odgovorov

- ☐ Naredi jo fotograf, ki ima primerno izobrazbo.
- ☐ Naredi jo fotograf, ki ima drago fotografsko opremo.
- ☐ Naredi jo fotograf, ki ima primerno znanje (nastavitve, oprema, kompozicija,...).
- ☐ Naredi jo fotograf, ki ima na socialnih omrežjih veliko število sledilcev.
- ☐ Naredi jo fotograf, ki se spozna na pse in mu kinologija ni tuja.
- ☐ Fotografija se kasneje obdeli na računalniku.
- ☐ Fotograf zna v programu izbrisati povodec.
- ☐ Fotografija ima zamegljeno ozadje.
- ☐ Za fotografijo je potrebno plačati.
- ☐ Drugo:

***Je vašega psa že fotografiral profesionalni fotograf?**

- ☐ Da
- ☐ Ne

Če ste izbrali "ne", kaj je bilo ključnega pomena za to odločitev?

Možnih je več odgovorov

- ☐ Pes je še premlad.
- ☐ Pes ne posluša.
- ☐ Psa ne morem spustiti iz povodca.
- ☐ Nesigurnost, če bo pes sodeloval.
- ☐ Dovolj so mi fotografije, ki jih naredim s telefonom.
- ☐ Fotografije svojega psa mi niso tako pomembne.
- ☐ Previsoka cena.
- ☐ Drugo:

Če ste izbrali "da", zakaj ste se odločili za fotografiranje psa?

Možnih je več odgovorov

- ☐ Pomembni so mi spomini na svojega psa.
- ☐ Fotografije sem si želel razviti in okrasiti dom.
- ☐ Fotografije sem potreboval/a za revijo, reklamo, spletno stran.
- ☐ Fotografije sem potreboval/a za nalaganje na socialna omrežja.
- ☐ Fotografiranje sem dobil kot darilo/nagradna igra.
- ☐ Navdušile so me fotografije določenega fotografa.
- ☐ Zanimalo me je, kako poteka fotografiranje psa.
- ☐ Drugo:

***Kako pomembni so vam naslednji faktorji pri izbiri fotografa?**

	ni pomembno	še kar	je pomembno
Stil fotografa	☐	☐	☐
Lokacija fotografa	☐	☐	☐
Njegova fotografska oprema	☐	☐	☐
Izkušnje	☐	☐	☐
Cena	☐	☐	☐
Popularnost/prepoznavnost fotografa	☐	☐	☐
Število prejetih fotografij	☐	☐	☐
Znanje v Photoshopu	☐	☐	☐

***Za fotografiranje psa bi kontaktiral:**

- ☐ Prijatelja, ki ima zrcalno refleksni fotoapararat in bi mi fotografije naredil zastoj.
- ☐ Hobi fotografa, ki bi mu v zameno častil kakšno pijačo.
- ☐ Profesionalnega fotografa in bi mu plačal.
- ☐ Nikogar, fotografijo bi naredil kar sam s telefonom/fotoaparatom.

***Za 5 profesionalno obdelanih fotografij bi bil pripravljen plačati:**

- ☐ 20€, ali manj
- ☐ 30€
- ☐ 40€
- ☐ 50€
- ☐ 60€
- ☐ 70€ ali več